

Szacunek dla życia i troska o środowisko naturalne: Wezwanie do bycia włodarzami stworzenia

S. Maria Jery Renacia i S. Benigilda Ladia, SSpS

Wszyscy znamy historię stworzenia świata opisaną w pierwszym rozdziale Księgi Rodzaju. *„Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię.....i widział Bóg, że były dobre.....stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył.....A Bóg wiedział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre”.*

Bóg był bardzo zadowolony ze swojego stworzenia. Sześć razy w trakcie procesu stwarzania Bóg zatrzymywał się, patrzył na swoje dzieło i widział, że było dobre. To, z jak wielką radością i satysfakcją Bóg dokonywał wspaniałego dzieła stworzenia pokazuje nam, że nie tylko to wszystko, co Bóg uczynił jest dobre, ale cała Jego twórczość sama w sobie odzwierciedla wielkość Boga. Po stworzeniu człowieka i ostatecznych oględzinach swojego dzieła, Bóg uznał, że wszystko co uczynił, za „bardzo dobre”. Następnie Bóg powierzył człowiekowi całe to stworzenie, wszechświat i środowisko, w którym teraz żyjemy, nasz wspólny dom.

Każdy znak życia jest dla nas przypomnieniem Bożej twórczości, Jego własnego życia i zawsze nas wzywa do oddawania należnej Mu czci i chwały. „Wszystko więc, co byście chcieli, żeby ludzie wam czynili, i wy im czyńcie” – to jedna z najlepszych życiowych zasad. Tak wiele rzeczy daje nam natura za darmo – czyste powietrze, czysta woda, piękne krajobrazy, zapierające dech w piersiach widoki...., lista jest bardzo długa.... Tak wiele otrzymujemy od natury, ale co w zamian dajemy? Jednak to dzieło jęczy, czuje ból znęcania, splądrowania i zniszczenia. Czy nastąpi odrodzenie i spełnienie nowego stworzenia? Czy zdajemy sobie sprawę z wpływu, jaki mamy na środowisko naturalne? Znaki czasów wzywają nas do o przemianę środowiskowej, abyśmy byli współtwórcami dbającymi o źródło życia i nasz wspólny dom. **To jest miejsce gdzie żyjemy, zadbajmy więc o nie!** Prześledźmy ten temat posługując się znowu metodą indukcyjną, czyli cyklem duszpasterskim: **patrz, oceniaj i działaj!**

PATRZ!

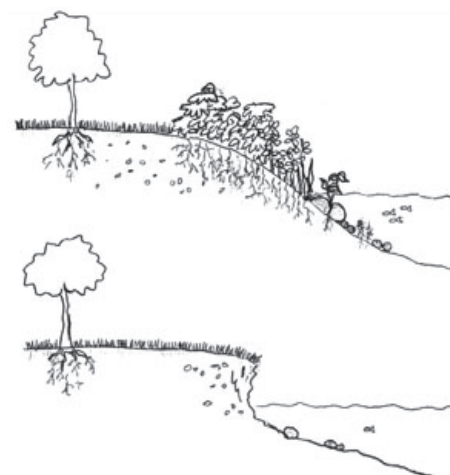
Niektóre konkretne sytuacje środowiskowe w wielu częściach naszej 'globalnej wioski' mają niekorzystny wpływ na nasz wspólny dom, jak również nasze życie, ponieważ jesteśmy wzajemnie powiązani żyjąc w komunii ze sobą nawzajem i resztą stworzenia:

Według informacji Komitetu Naukowego ONZ najważniejsze kwestie środowiskowe to: globalne ocieplenie, zmniejszenie się warstwy ozonowej, zanieczyszczenie powietrza i wody, kwaśny deszcz,

erozja gleby, degradacja gruntów, nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych, tzw. przełowienie, wylesienie, pustynnienie, energia atomowa, toksyczne chemikalia i inne. Większość tych problemów związanych z ochroną środowiska jest wynikiem aktywności człowieka w środowisku biofizycznym. Tak więc niszczenie środowiska naturalnego i jego degradacja spowodowane są prawie całkowicie przez ludzi, którzy w konsekwencji muszą ponosić koszty swojej własnej nieodpowiedzialnej gospodarki.

Kilka faktów:

- **Globalne ocieplenie** powoduje szereg zmian warunków klimatycznych. A więc zmiany klimatyczne stały się rzeczywistością, za które jesteśmy w dużej mierze odpowiedzialni, gdyż nasze rozmaite działania wysyłają do atmosfery duże ilości dwutlenku węgla i innych gazów cieplarnianych. Nawet niezbyt duże zmiany wskaźników średniej temperatury atmosfery mogą powodować występowanie niebezpiecznych anomalii pogodowych, takich jak: przynoszące ogromne zniszczenia nagłe ulewne deszcze i burze, fale upałów, susze, pożary lasów, powodzie, co w ostatnim czasie stało się zjawiskiem coraz częstszym i bardziej intensywnym. Dane pochodzące z ostatnich 15 lat wskazują, że w tej liczbie mieści się 12 najgorętszych lat, które zostały zarejestrowane w przeciągu dziejów. Ponadto należy zauważyć, że zmiany klimatyczne prowadzą do wyginięcia w lokalnych środowiskach licznych gatunków roślin i zwierząt....co już zostało dokonane w następującej proporcji: *Z ogólnej liczby 976 gatunków roślin i zwierząt wyginęło 47% (informacje ONZ z 8 grudnia 2016 roku).*
- **Niedobór wody:** Zaledwie 3% światowych zasobów wodnych stanowią wody słodkowodne. 1,1 miliarda osób nie ma dostępu do czystej, nie zanieczyszczonej wody pitnej. Do połowy tego stulecia ponad 1/3 ludzkości będzie narażona na większy niż dotychczas niedobór wody, z czego część będzie musiała zmierzyć się z alarmującym problemem braku wody pitnej.
- **Utrata Różnorodności Biologicznej (Bioróżnorodności) i Wyginięcie Gatunków:** Bioróżnorodność odnosi się do roślin, zwierząt i innych stworzeń żyjących na naszym globie. Mamy wiele podstawowych potrzeb niezbędnych do życia. A więc potrzebujemy żywności, której dostarczają nam różne gatunki, wody do picia, powietrza do oddychania, odpowiednich materiałów, aby zapewnić sobie schronienie oraz tym podobnych. Jednak my – ludzie, zniszczyliśmy liczne siedliska zwierząt i roślin poprzez zużycie zasobów naturalnych, intensywne rolnictwo i uprzemysłowienie. Manipulacja gruntami, które przeznacza się przeważnie do celów rolniczych i przemysłowych, doprowadziła do przemieszczenia lub całkowitej eliminacji siedlisk zwierząt. To w konsekwencji szkodzi bezpieczeństwu żywności, zdrowiu społeczeństwa i światowej stabilności. Zmiany klimatyczne są również przyczyną utraty bioróżnorodności, ponieważ niektóre gatunki nie są w stanie przystosować się do nagłych zmian temperatur. Według międzynarodowej organizacji – „Światowy Fundusz na rzecz Przyrody” bioróżnorodność zmniejszyła się o 27% w ciągu ostatnich 35 lat. *„Kiedy używamy nawet najmniejszego fragmentu bioróżnorodności, powinniśmy uznać ten fragment za bezcenny i zrozumieć, jakie to ma znaczenie dla ogółu ludzkości.” – E.O. Wilson (amerykański biolog)*
- **Erozja i degradacja gleb:** Intensywny system gospodarowania gruntami rolnymi doprowadził do erozji i degradacji gleb, co w praktyce oznacza zmniejszenie się ilości pól uprawnych, zatrucie i zanieczyszczenie ujęć wodnych, wzrost możliwości wystąpienia powodzi i pustynnienia gruntów. Według Światowego Funduszu na rzecz Przyrody, połowa warstwy uprawnej całego globu została utracona w ciągu ostatnich 150 lat.
- **Utylizacja odpadów:** Ludzie żyjący w wielu społeczeństwach są jakby z natury marnotrawni: a więc wyrzuca się resztki żywności, pozostałości po wszelkiego rodzaju instalacjach, zużytą elektronikę, opakowania, metale itp. Praktycznie wszystko, co można kupić, jest

w różny sposób opakowane, zawinięte w coś, co po odpakowaniu niemalże automatycznie wyrzuca się. Jeśli tego rodzaju odpady nie są odpowiednio zagospodarowane, to wówczas mogą one emitować niebezpieczne dla środowiska naturalnego toksyny, działać w szkodliwy sposób na siedliska zwierząt, zanieczyszczać ziemię i wodę. Ponadto mamy niebezpieczne dla środowiska odpady przemysłowe produkowane przez fabryki, górnictwo, rolnictwo, przemysł wydobywczy ropy naftowej oraz inne procesy technologiczne. Zarządzanie odpadami pochodzącymi z działalności człowieka będzie niewątpliwie już w niedalekiej przyszłości obszarem naszej, czyli obywateli całego świata, troski i niepokoju, ze względu na rosnącą liczbę ludności i związanym z tym wzrostem konsumpcji.

Kwestia środowiskowa może dotyczyć prawie wszystkich krajów świata i stanowić wyzwanie do zmierzenia się z tym problemem i jego skutkami.

Poniżej przedstawione są niektóre takie przykłady, które pomogą nam określić sytuację, w jakiej obecnie się znajdujemy.

- Gazociąg między Kanadą a Stanami Zjednoczonymi stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa środowiska.
- Wysokie zanieczyszczenie powietrza na Filipinach sprawia, że system oddechowy żywych organizmów staje się niewydolny i powoduje trudności z oddychaniem.
- Istnieją plany budowy 30 nowych zapór wodnych na rzekach amazońskich

w celu uzyskania dostępu do tańszych źródeł elektryczności, co w rezultacie może spowodować naruszenie równowagi biologicznej poprzez podniesienie się poziomu wód i zalanie przybrzeżnych terenów porośniętych tropikalną roślinnością. Inicjatorami tej budowy są w szczególności czerpiące zyski zagraniczne korporacje. (Analiza społeczna dla XXI wieku – Ma. Cimperman str. 19)

- Kopalnie odkrywkowe w wielu częściach Indii uszkadzają obszar lądowy, prowadzą do przemieszczania się ludności i powodują straty w rolnictwie. (Dane VIVAT Indie 2015 r.)
- Organizacje pozarządowe skierowały do rządu Salwadoru petycję w nierozwiązanej wciąż sprawie dostępu obywateli tego kraju do wody pitnej oraz posiadania odpowiednich warunków sanitarnych, co jest związane z prowadzeniem przez rząd niewłaściwej polityki odnośnie przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym.
- Według szacunków Programu Środowiskowego ONZ wojny domowe na Bliskim Wschodzie i w Afryce prowadzą do dewastacji cennych zasobów naturalnych tego obszaru, takich jak: ziemia, woda, złoża ropy naftowej, diamenty i inne minerały, uprawy rolne, co prowadzi do braku wystarczającej ilości żywności i zmusza ludzi do przemieszczania się.
- Broń atomowa i elektrownie jądrowe potrzebne notabene do gry politycznej pomiędzy najsilniejszymi państwami świata, prowadzą do dewastacji całego środowiska naturalnego oraz życia ludzkiego, co przede wszystkim uderza w najsłabsze warstwy społeczne, jakie stanowią ludzie ubodzy.

OCENIAJ

*Gdy patrzę na Twe niebo, dzieło Twych palców,
Księżyc i gwiazdy, któreś Ty utwierdził:
czym jest człowiek, że o nim pamiętasz, i czym syn człowieczy, że
się nim zajmujesz?*

*Uczyniłeś go niewiele mniejszym od istot niebieskich
Chwałą i czcią go uwieńczyłeś.*

*Obdarzyłeś go władzą nad dziełami rąk Twoich;
Złożyłeś wszystko pod jego stopy:*

*Owce i bydło wszelakie,
a nadto i polne stada,*

*ptactwo powietrzne i ryby morskie, wszystko,
co szlaki mórz przemierza. (Ps. 8:4-9)*

W powyższym fragmencie Pisma Świętego widzimy jakby dwa wymiary stworzenia świata, które po pierwsze, pozwalają nam kontemplować chwałę i majestat tego wszystkiego, co Bóg uczynił, a po drugie, możemy dostrzec naszą zdumiewającą godność, jako odpowiedzialnych włodarzy świata, pomimo tego, że jesteśmy zaledwie istotami stworzonymi. Wspaniale wyraził to św. Franciszek z Asyżu zachęcając swoich naśladowców do kontemplowania stworzenia i chwaleń Boga, „aby Bóg mógł być uwielbiony we wszystkich stworzeniach i przez wszystkie stworzenia”.

Od samego początku aktu stwarzania świata, Bóg zaspokajał potrzeby swoich stworzeń, jednocześnie czyniąc nakaz względem tegoż stworzenia dążenia do doskonałości. To, że człowiek otrzymał od Boga władzę panowania nad stworzeniem, ma być nie tylko dla dobra każdej istoty ludzkiej, ale też dla dobra każdego stworzenia. Tak więc panowanie wymaga odpowiedzialnego zarządzania. Przede wszystkim tego rodzaju zarządzanie ma służyć dobru wspólnemu całej ludzkości, biorąc jednocześnie pod uwagę perspektywę stopniowego docierania do kresu istnienia każdego ziemskiego bytowania, z właściwą każdemu stworzeniu godnością. Natomiast jeśli ta dominacja człowieka nad stworzeniem prowadzi do niszczenia twórczego potencjału natury lub nie dopuszcza do tego, aby rodzina ludzka mogła korzystać z jej dobrodziejstw, to takie działanie można określić jako całkowicie sprzeczne z pierwotnym zamysłem, jaki Bóg wpisał w dzieło stworzenia.

Mówiąc o naszych relacjach ze środowiskiem naturalnym, musimy dokonać starannego rozróżnienia pomiędzy niewłaściwym działaniem człowieka w stosunku do stworzenia, który w mniej lub bardziej świadomy sposób je niszczy, a odpowiedzialnym działaniem, które ma na celu dążenie do własnego rozwoju i wzbogacenia się przy użyciu środków, jakie my wszyscy, czyli cała rodzina ludzka otrzymuje od natury, jednocześnie szanując jej prawa, co jest zgodne z zamysłem Stwórcy. W oświadczeniu duszpasterskim Katolickiej Konferencji Stanów Zjednoczonych czytamy, że „Nie możemy żyć pełnią życia, jeśli nie jesteśmy odpowiedzialni za Boże stworzenie. Rzeczywiście możemy powiedzieć, że „W XX i XXI wieku chwała człowieka przerodziła się w spustoszenie ziemi, które staje się przeznaczeniem człowieka.” (Thomas Berry)

Jakże bardzo prawdziwe okazuje się to powyższe stwierdzenie Thomasa Berry, jeśli tylko przyjrzymy się wszelkiej naszej działalności i przyzwyczajeniom. Być może dopiero wtedy dotrze do naszej świadomości ta bolesna prawda, że nasz wspólny dom jest w coraz to w słabszej kondycji z powodu naszych nieodpowiedzialnych zwyczajów. Jednak problem jest w tym, że nie za bardzo chcemy przyznać się do tego, a ewidentne niszczenie środowiska nazywamy postępowaniem, rozwojem, nieustanną potrzebą unowocześniania technologii, które jak nam się zdaje, są niezbędne w sytuacji zmieniającego się w szybkim tempie życia, ciągłego dążenia do wzrostu kapitału inwestycji na rzecz rozwoju gospodarczego, natychmiastowego- konsumpcyjnego stylu życia, który stworzył taki świat i kulturę, gdzie wszystko jest postrzegane jako jednorazowe, wymienne lub tymczasowe, oraz wiele innych tym podobnych zjawisk. Doprowadziliśmy w ten sposób do wręcz niewyobrażalnej skali zniszczenia naszego wspólnego domu....., wyczerpania cennych zasobów ziemi. Jednak tego rodzaju sytuacja zdaje się przynosić korzyści pewnym, uprzywilejowanym grupom społecznym, natomiast pozostali są tego pozbawieni, czyli następuje zjawisko nierównych możliwości (więcej dla mniejszości, mniej dla większości). Jednak w ostatecznym rozrachunku konsekwencje niepożądanych, katastrofalnych zjawisk w przyrodzie ponoszą i jedni i drudzy. Stąd nie możemy wyciągnąć innego wniosku

jak tylko ten, że powyżej przedstawiona rzeczywistość prowadzi nieuchronnie do naszego własnego zniszczenia i pokazuje, jak bardzo współzależny jest dzisiejszy świat. Lokalne problemy środowiskowe automatycznie stają się globalne. W tym jakby kurczącym się świecie, który stał się tzw. „globalną wioską”, nie jest to możliwe, aby móc odizolować się od spraw globalnych, gdyż one nas wszystkich na różne sposoby dotyczą, niezależnie od naszej woli. Dlatego też wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za globalny stan rzeczy, również w kwestii ekologii, która jest tematem niniejszej refleksji. Aczkolwiek paradoks w tej kwestii polega na tym, że ci, którzy doprowadzili do wręcz katastrofalnej sytuacji ekologicznej na świecie, w znacznej większości pozostają bezkarni, ale skutki zniszczonej natury musimy ponosić my wszyscy.

Nauka społeczna Kościoła

Nawiązując do Kompendium Nauki Społecznej Kościoła, (paragraf 470), papież Franciszek w czasie audiencji ogólnej w Watykanie 21 maja 2014r. wypowiedział następujące słowa: „Świat stworzony nie jest własnością, którą możemy rządzić według naszego upodobania. Tym bardziej nie jest własnością jedynie nielicznych: stworzenie jest darem, wspaniałym darem, jakim obdarzył nas Bóg, abyśmy się o nie troszczyli i wykorzystywali dla dobra wspólnego, zawsze zachowując wielki szacunek i wdzięczność”. Poza tym w Encyklice poświęconej trosce o wspólny dom „Laudato Si” papież Franciszek wzywa do „ekologicznego nawrócenia”. Wzywa też do dialogu na temat tego, w jaki sposób możemy chronić i dbać o nasz wspólny dom, a także jak możemy wspólnie wdrożyć

sposoby zrównoważonego działania i rozwoju.

Ponadto papież Franciszek w liście z 6 sierpnia 2015 roku do kardynałów Kocha i Turksona wyraził się w następujący sposób „Kryzys ekologiczny wzywa nas do głębokiego nawrócenia duchowego: chrześcijanie są powołani do ‘nawrócenia ekologicznego’, gdyż samo bycie chrześcijaninem i osobista więź z Jezusem Chrystusem powinny znajdować swój wyraz w utrzymywaniu właściwej relacji z otaczającym światem. Nasze powołanie do życia w łasce uświęcającej i cnotcie wymaga od nas tego, abyśmy byli obrońcami Bożego dzieła, i nie jest to opcjonalny i drugorzędny aspekt naszego życia, lecz zasadniczy”. W tradycji katolickiej uniwersalne dobro wspólne jest określone przez obowiązek praktykowania chrześcijańskiej cnoty solidarności, którą jest „mocna i trwała wola angażowania się na rzecz dobra wspólnego, czyli dobra wszystkich i każdegozaangażowanie dla dobra bliźniego wraz z gotowością ewangelicznego ‘zatrącenia siebie’ zamiast wyzyskiwania go, ‘służenie mu’, zamiast uciskania go dla własnej korzyści”. (Jan Paweł II *Sollicitudo Rei Socialis* Nr.38) Problem ekologiczny jest ściśle związany z praktykowaniem cnoty sprawiedliwości wobec ubogich. Żyjący wśród nas ludzie ubodzy, są dla nas najlepszym sprawdzianem na to, czy posiadamy tę cnotę, czy też nie. Autentyczny rozwój charakteryzuje się umiarem i prostotą w korzystaniu

z zasobów materialnych, zachęca do właściwego wykorzystania zarówno technologii rolniczych, jak i przemysłowych. Warto jednak wciąż sobie przypominać, że postęp technologiczny sam w sobie nie ma żadnego znaczenia, jeśli nie przynosi korzyści człowiekowi i środowisku.

Papież Jan Paweł II wezwał chrześcijan do poszanowania i ochrony środowiska, aby poprzez naturę ludzie mogli „kontemplować tajemnicę wielkości i miłości Boga”. Cześć i uwielbienie, jakie składamy wobec Stwórcy, który jest obecny w naturze, niech będzie dla nas najlepszą zachętą do tego, abyśmy praktykowali na co dzień cnotę odpowiedzialności za środowisko. Mamy więc zmierzać ku pełni życia, przyjmując jednocześnie odpowiedzialność za powierzone nam przez Boga Stworzyciela mienie.

Dokumenty SSpS

Przyjęta przez nasze Zgromadzenie opcja na rzecz sprawiedliwości, pokoju, ochrony środowiska i integralności stworzenia, pozostaje wciąż aktualna. Natomiast kierunki wyznaczone przez ostatnią, czyli XIV Kapitułę Generalną, odnoszą się do naszych starań zmierzających do poszerzenia kręgu komunii ze stworzeniem: „Wzrastamy w świadomości, że całe stworzenie i życie są ze sobą powiązane i odzwierciedlają miłość Trójjedynego Boga. Duch Święty nas pouczył, że naszą misją jest dzielenie się ‘życiem w pełni’, które obejmuje nie tylko wszystkich ludzi, ale i całe stworzenie. Zdajemy sobie sprawę z tego, że matka ziemia została pozbawiona swojej godności, a jej prawa zostały pogwałcone. Podczas kiedy ona cierpi, cierpi też wszelkie życie na ziemi.

- Spójrzmy więc na nasz styl życia i posługę duszpasterską przez pryzmat integralności stworzenia.
- Nasze decyzje i plany odzwierciedlają nasze zaangażowanie na rzecz sprawiedliwości dla stworzenia.
- Angażujemy się w różnorodne posługi, które chronią i promują życie i jego rozwój dla wszystkich stworzeń.

DZIAŁAJ

Dbajmy o stworzenie! – To słowa św. Franciszka z Asyżu. Ludzie czasami przebaczą, ale natura nigdy! Jeśli nie dbamy o środowisko, to problem w związku z tym wcześniej czy później i tak się pojawi, gdyż nie da się go zamieść pod przysłowiowy dywan. Podlegające nieustannym zmianom środowisko skłania nas do zatrzymania się i zastanowienia się nad tym, jak tak naprawdę żyjemy na tej naszej planecie. Jesteśmy więc wezwani do tego, aby odpowiedzieć na to pytanie i przyjąć nowy styl życia, do czego zachęca nas papież Franciszek w swojej Encyklice poświęconej trosce o wspólny dom – *‘Laudato Si’*. Cała ziemia wraz z tętniącym na niej życiem jest częścią Bożego stworzenia. Szanujmy więc ten dar, który otrzymaliśmy od Stwórcy. Jako członkowie rodziny ludzkiej mamy być odpowiedzialni za świat, w którym żyjemy, Dzielimy się więc tym przeogromnym

bogactwem, które daje nam nasza matka ziemia. Bądźmy dobrymi włodarzami Bożego stworzenia!

Czy jesteśmy gotowe do tego, aby wykonać co do nas należy, i w sposób w pełni świadomy odpowiedzieć na wezwanie do „ekologicznego nawrócenia” w naszym codziennym życiu? Kierunki XIV Kapituły Generalnej SSpS zdecydowanie wskazują na to, abyśmy spojrzeli na nasz styl życia i charakter naszej posługi przez pryzmat integralności stworzenia. Jan Paweł II powiedział: „Ochrona środowiska to przede wszystkim prawo do życia i ochrony życia”.

Proste pytania i okazja do zastanowienia się:

1. Jakie są bieżące kwestie środowiskowe w miejscu, w którym obecnie się znajduję/ znajdujemy?
2. Jakie są główne problemy środowiskowe, którymi mogę/ możemy się zająć?
3. Jakie znaczenie ma dla mnie/ dla nas zagrożenie środowiska naturalnego?
4. Co ja/ my możemy zrobić w tej sprawie teraz? Może podejmę/ podejmiemy jakieś wysiłki, aby choćby w niewielkim stopniu przyczynić do zachowania i ochrony środowiska?

Z jakim oddźwiękiem spotykają się w nas niektóre wyzwania dzisiejszego świata?

- Prorocki wymiar naszego życia zakonnego wzywa nas do zachowania prostego stylu życia i szacunku dla wszelkiego stworzenia.
- Ciągłe staramy się odczytywać ‘znaki czasów’, które wzywają nas do nieustannego procesu rozeznawania.
- W miarę naszych możliwości staramy się tworzyć połączenia sieciowe i inne sposoby przekazywania wiadomości, aby dotrzeć do społeczeństwa z ostrzeżeniem o zagrożeniu życia.

- Dzięki duchowości i charyzmatowi naszego Zgromadzenia podejmujemy zobowiązanie do pojednania i przywrócenia harmonii.
- Uznajemy tę prawdę, że chrześcijański sposób życia wymaga od nas, abyśmy troszczyli się o dobro wspólne i postępowali według zasady solidarności z tymi, którzy cierpią i potrzebują pomocy.

Kilka myśli i odpowiedzi, które mogą być pomocne:

Odpowiedzialność za środowisko naturalne to zadanie, które powierzył nam Bóg. Każdy, choćby nawet najmniejszy krok, ale uczyniony w kierunku pogłębienia społecznej świadomości ekologicznej, może pomóc w podtrzymaniu życia na naszej planecie. W Południowym Sudanie i południowej części Etiopii my - siostry SSpS, zobowiązałyśmy się do troski o środowisko tam, gdzie jesteśmy i pracujemy. Naszym celem jest wzmocnienie świadomości naszych wzajemnych powiązań ze środowiskiem naturalnym, zachęcanie do zrównoważonego stylu życia w naszych wspólnotach, a także uświadamianie naszych misyjnych współpracowników w tej dziedzinie. Chociaż jako Zgromadzenie jesteśmy bardzo niewielką częścią świata, to nasze dobre czyny mogą spowodować efekt domina, który rozprzestrzeni nasze przesłanie po całym globie.

Zakres naszego działania w dziedzinie ekologii może być bardzo szeroki, w zależności od stopnia naszego zaangażowania. Z pewnością wiele w tym zakresie mogliśmy już uczynić i czynimy w dalszym ciągu. Nie chodzi tu o jakieś wielkie przedsięwzięcia, ale przede wszystkim o proste i nie wymagające wiele trudu działania, aby ochronić i odtworzyć środowisko naturalne w naszych wspólnotach i otoczeniu, przy zastosowaniu naszych projektów

i programów angażujących kobiety, dzieci, młodzież, wiejskie środowiska i gdzie tylko jest to możliwe. Naszym zadaniem jest też angażowanie do współpracy wszelkich organizacji kościelnych, pozarządowych i rządowych.

Zastanówmy się więc czy nie warto:

- Zamiast jeździć wszędzie samochodem, skorzystać z transportu publicznego, wsiąść na rower, przejść się pieszo, aby przyczynić się choć trochę do redukcji dwutlenku węgla w atmosferze.
- Uprawiać warzywa i owoce we własnym ogrodzie, aby móc spożywać organicznie zdrową, a nie genetycznie modyfikowaną żywność, redukując w ten sposób potrzebę używania maszyn rolniczych powodujących zanieczyszczenie.
- Segregować odpady, stawiać w odpowiednich miejscach kosze/pojemniki na odpady, ułatwiając tym sposobem proces ich utylizacji.
- Minimalizować wykorzystywanie tworzyw sztucznych i materiałów, które nie podlegają recyklingowi; używać toreb wielokrotnego użytku do robienia zakupów, najlepiej papierowych; spośród innych możliwych lepiej wybierać butelki wielokrotnego użytku. <http://inspiyr.com/best-water-bottle-options/>
- Jeśli nie ma możliwości własnej uprawy, kupować produkty ekologiczne i żywność organiczną u miejscowych rolników, gdyż można w ten sposób wesprzeć ich niezwykle pożyteczną działalność.
- Zainstalować w łazience prysznic z głowicą o małym natężeniu przepływu wody, aby zmniejszyć jej zużycie, solidaryzując się w ten sposób z ludźmi, którzy mają ograniczony dostęp do świeżej wody pitnej.
- Promować energooszczędne kuchenki do gotowania i wykorzystywanie naturalnego biogazu; używać energooszczędnych żarówek i innych sposobów zmniejszających zużycie energii elektrycznej.
- Promować wykorzystywanie energii słonecznej.
- Zakładać szkółki drzew, przeszczepiać sadzonki, uprawiać rośliny odporne na suszę.
- Budować odpowiednie zapory, aby zapobiec erozji glebowej.
- Zachęcać do używania kompostu, unikać stosowania chemikaliów, takich jak: nieorganiczne nawozy, pestycydy, insektycydy itp.
- Promować zrównoważone rolnictwo, budować struktury gromadzenia wody deszczowej.
- Być roztropnym w użytkowaniu urządzeń elektronicznych i nie zastępować starych coraz to nowszymi ich wersjami, które pojawiają się na rynku. Zmniejszymy w ten sposób ilość odpadów

elektronicznych, które powinniśmy oddawać do specjalnie przeznaczonych do tego celu magazynów.

- A także wiele innych propozycji, które można by dołączyć do tej listy.

Zachovaním prirodzeného životného prostredia, ochranou ohrozených druhov zvierat a rastlín, prácou na tom, aby prostredie človeka bolo v súlade s miestnou ekológiou, používaním vhodnej technológie a starostlivým prehodnocovaním technologických inovácií, ktoré si osvojujeme, preukazujeme rešpekt stvoreniu a ctíme si Stvoriteľa.

Sme povolané pracovať spoločne na úrovni miestnej i medzinárodnej, aby sme dali najavo našu starosť o ľudstvo, chránili životné prostredie našej planéty a starali sa o zem, ktorá dáva život. Ekologická integrita je dôležitou súčasťou všetkých tradičných vierovyznaní a záležitosťou, okolo ktorej sa má rozvinúť dialóg, spolupráca, vzájomné porozumenie a solidarita.

„Väčší zmysel vzájomnej solidarity medzi generáciami je bezpodmienečne nutný. Nemôžeme zatažiť budúce generácie cenou nášho užívania prírodných zdrojov“. (Pápež Benedikt XVI.)

Svätý Arnold povedal: „Božia milosrdná dobrota a moc objíma i to najmenšie a najmenej dôležité stvorenie.“ Celé stvorenie vzniklo Božím Slovom a je Božie Slovo. To teda znamená, že cez stvorenie, prameň života a cez prostredie, v ktorom žijeme, k nám hovorí Boh.

Tłumaczenie z j. angielskiego: s. Julia Michałowska SSpS